

hovedsagelig i Dæmninger, der beplantes med Klittag og efterhaanden ventes forhøiede ved Sandflugten, hvis de større Stormfloder udeblive i en tilfrækkelig lang Tid, til at Klitdannelse kunne finde Sted. — Naglet disse Arbeider ere at betragte som midlertidige, det vil sige som saadanne, der ikke kunne give nogen varig Beskyttelse, har dog Kommissionen ubetinget maattet tilraade, at de bringes i Udførelse, saasnart ske kan.

Det viser sig imidlertid overalt, at Faren for Klitterne navnlig hidrører fra deres Nærhed ved Havet, idet mindre høie og mindre mægtige Klitter, der ligge langt fra Havet, have en langt større Modstandskraft end selv de stærkeste Klitter, naar de støde lige op til Havet; de foreslaede Arbeider have derfor ikkun saalænge Udigt til at holde sig, som de beholde deres tilbageværende Beliggenhed, som gives dem ved det oprindelige Anlæg, og det gjælder derfor navnlig om at opretholde Strandkanten ved at forhindre dennes Bortførelse af Strømmen og Bølgeslaget.

Men herved kommer man ind paa den Opgave, som Kommissionen maa betragte som sin egentlige Hovedopgave, nemlig: 1) hvorvidt det er muligt at opretholde den nærværende Kyststrækning langs Jyllands Vestkyst, og 2) hvorvidt dette formaal lader sig opnaa uden usforholdsmæssige Pengesomme? Kommissionen anser det for sin Pligt i sin Tid at give en bestemt, udtømmende Besvarelse af disse Spørgsmaal; men for Dieblisset vil en grundig Besvarelse være aldeles umulig, dels fordi den, som ovenanført, endnu ikke har kunnet sætte sig ind i Resultaterne af de foretagne Opmaalinger og Undersøgelser og sammenarbejde dem med tidligere Opmaalinger, dels fordi der savnes Erfaring om, hvorledes Kystbeskyttelsesarbeider ville staa sig paa Vestkysten; desuden har Kommissionen savnet Afgang til at tage saadanne Lokaltiteter i Udlandet i Oiesyn, som kunde bidrage til Spørgsmaalets Oplysning; det er nemlig Kommissionen bekendt, at lignende Arbeider ere foretagne ved Elbens Munding, ved Detten i Provinshen Nord-Holland, paa Den Norderney, ved Girondes Munding i Frankrig m. m. a. St., og det vilde være af Interesse paa Stedet at danne sig en Mening om Holdbarheden og Kostbarheden af de Bærter, som der her er Tale om.

Nagtet Kommissionen saaledes ikkun meget ufuldstændig er istand til at indbringe Forslag til Beskyttelsen af Jyllands Vestkyst paa Sagens nærværende Stadium, har den dog troet at burde anbefale den i Bilag 2 c af Kommissionens Medlem Tvingentour Grove udarbejdede Plan til Anlæg af Beskyttelsesværker, dels fordi Kommissionens endelige omfattende Forslag ikke blot bør støtte sig til andre Landes Erfaringer, men ogsaa til paa dens Foranstaltning udførte Arbeider, hvorved Kjendskabet til Lokalforholdene styrkes, dels fordi Vedømmelsen af Udgiften ved Arbeiderne kun herved bliver nogenlunde paalidelig.

I Genhold hertil foreslaar Kommissionen Udførelsen af de nævnte Beskyttelsesarbeider navnlig paa saadanne Steder, hvor der ved disse Arbeider kan høstes Erfaringer med Betydning til den fremtidige fuldstændige Plan.

Paa Bilag 2 har Kommissionen optaget alle de Udgifter, hvortil dens Forslag give Anledning, og navnlig under Punkt 4, til Reiser, Undersøgelser m. m. opført en Sum af 8,855 Kr., hvis Bevilling samtidig med de øvrige Udgifter Kommissionen maa anse for aldeles nødvendig.

Medundertegnede Carlsen skal tillade sig hertil at knytte de følgende Bemærkninger: Naar det er udtalt, at Klitreakken, som tidligere har beskyttet Jyllands Vestkyst, efterhaanden er bleven saa smal, at den paa flere Steder har tabt al Modstandskraft, saa gives formentlig herved et mindre rigtig Billede af Forholdene. Navnlig fremtalses den Forestilling, at Klitreakken netop for nærværende Tid er indtraadt i et farligt Stadium. Men de Kartier, hvortil nærmest sigtes, nemlig Klitreakterne paa Tangerne mellem Jorden og Havet, have altid haat en ringere Bredde og vistnok tillige altid mere eller mindre dannet et usikkert Værn. For ikke at gaa længere tilbage i Tiden, skal jeg her kun erindre om, at Klitreakken paa Agger-tangen, som danner Limfjordens vestlige Begrænsning, i 1825 var saa søg at den tillod det Gjemmembrud, som fandt Sted i hint Aar. Dette Gjemmembrud efterfulgtes af flere, hvoraf det betydeligste var Gjemmembruddet Nord for Lybo Ron i 1862. I 1839, da der skete flere — to eller tre — Gjemmembrud, var en stor Del af Tangen fuldstændig raseret.

Der næst maa jeg modsigte den Udtalelse, at de saakaldte „Minder“, det er de i Tangerne dannede Nabninger, som tilstede Vandets Gennemstrømning, ere Begyndelsen til Tangernes fuldstændige Odelaegelse. Havets Indvirkning medfører stadige Forandringer ved disse Landstrimler; de Klitter, som findes her, kunne blive bortfjælede, men de ville fremkomme igjen, endog uden kunstig Hjælp; Tangerne kunne blive gjennembrudte, men Gjemmembrudene ville atter lukke sig, forvinde fuldstændigt kunne Tangerne derimod ikke. Svad særlig Aggertangen angaar, da er dens normale Tilstand, at den er fuldstændig lukket. Der er kun forgaaret een blivende Forandring ved den, og den bestaar i en jevn Fjækning indester, idet Havet stadig har